

Systematická přehledová stať

Základní definice

Text, který systematickým způsobem mapuje, shrnuje a hodnotí výzkum ve zvolené oblasti. Systematická přehledová stať si klade výzkumné otázky a odpovídá na tyto otázky na základě kritické analýzy relevantní odborné literatury. Analýza se opírá o strukturovaný, standardizovaný metodologický postup aplikovaný na zdůvodněně zvolený vyčerpávající soubor prací na dané téma (tj. vyčerpávající po zohlednění kritérií pro výběr studií: téma, zvolené časové období, databáze apod.). Součástí postupu jsou také vyhodnocení kvality zařazených studií a jejich narativní, tabulační nebo statistická syntéza. Záběr práce by měl být stanoven po dohodě se školitelem tak, aby umožňoval samostatné vypracování v průběhu semináře I a semináře II. Orientační počet zařazených studií je 10 až 30. Konkrétní počet by se měl odvíjet od výzkumné otázky a kritérií stanovených pro zařazení studií.

Komu je tento typ bakalářské práce doporučen?

Tento typ bakalářské práce se doporučuje zejména studentkám a studentům, kteří:

- a) plánují věnovat se profesně analytické činnosti (ve výzkumné organizaci, soukromé společnosti, NGO, státní správa)
- b) plánují pokračovat v magisterském programu, především na specializaci Mediální výzkum a analytika

Návrh žánrových náležitostí:

1. Systematická přehledová stať vychází ze stanovené oborově relevantní výzkumné otázky, případně výzkumných otázek. Výzkumné otázky mohou být empirické nebo mohou mířit na vybrané metodologické aspekty, např. způsoby operacionalizace, používané měřicí nástroje či techniky konstrukce výzkumného souboru; nebo teoretické aspekty, např. konceptualizace a teorie, výzkumu v dané oblasti. Přehled může být zaměřen na výsledky řady výzkumů, metodologické přístupy, teorie a koncepty nebo jejich kombinaci.

Příkladové empirické otázky:

Byla prokázána systematická mediální předpojatost ve smyslu politického stranění (angl. *partisan media bias*) v mediálním pokrytí prezidentských kampaní ve Spojených státech?

Jaká zjištění plynou z výzkumů zabývajících se hodnotovými postoji evropských novinářů?

Jaká hlavní zjištění plynou ze syntézy výsledků výzkumů, které se zabývaly vztahem mezi komunikací zprostředkovanou počítači (CMC) a duševním zdravím?

Jakým způsobem evropská média informují o migraci a různých skupinách migrantů?

Jaký vliv má používání mobilních telefonů na délku a kvalitu spánku adolescentů?

Jak dostupné výzkumy reflektují vztah mezi používáním tzv. sociálních médií a politickou participací?

Příkladové neempirické otázky:

Jakým způsobem jsou počítačem zprostředkovaná komunikace (CMC) a její dimenze operacionalizovány ve studiích zkoumajících vztah mezi tímto typem komunikace a duševním zdravím?

Jakým způsobem je v mediálně-vědném výzkumu zaměřeném na dodržování zpravodajské objektivity konceptualizovaná a operacionalizovaná mediální vyváženost?

Jaké měřicí nástroje vystavení mediálním sdělením (angl. *media exposure*) používá výzkum mediálních účinků?

2. Odpověď na výzkumnou otázku či otázky je vypracovaná na základě vyhledání, identifikace, seznámení se, kritického vyhodnocení a syntézy relevantní odborné literatury na dané téma.
3. Pro získání odpovědí na výzkumné otázky autorky a autoři používají systematický a strukturovaný metodologický postup. Seznam doporučených metodologických příruček viz níže.
4. Doporučená struktura práce je podobná jako v empirické práci: úvod, teoretická kapitola, metody, výsledky, diskuze, závěr.
5. Obsahová naplň jednotlivých částí je podrobně prezentovaná v tabulce níže.

ČÁST PRÁCE	POVINNÝ OBSAH	POZNÁMKA
NÁZEV		
Název práce	V názvu práce uveďte, o jaký typ přehledu se jedná (např. systematický přehled)	
ABSTRAKT		
Abstrakt	Strukturované shrnutí zahrnující: odůvodnění, cíle práce, specifikace řešovaných zdrojů, typ a počet zahrnutých studií, hlavní zjištění a závěry.	100–150 slov
ÚVOD		
Odůvodnění	Odůvodnění tématu studie v kontextu dosavadního stavu poznání.	
Cíle	Formulace cílů, jejich zdůvodnění, formulace výzkumné otázky.	
Teorie	Vymezení konceptů a základních teorií relevantních pro řešenou problematiku.	Konkrétní struktura této kapitoly závisí na řešeném výzkumném problému.
METODY		
Kritéria pro zařazení studií do přehledu	Uveďte kritéria pro zařazení studií do přehledu: ve vztahu k studiím samotným (např. experimenty, kvantitativní studie) a textům, které o nich podávají zprávu (jazyk a typ publikace, rok vydání apod.). Použitá kritéria odůvodněte.	
Rešeršované zdroje	Uveďte, které konkrétní zdroje (databáze) byly rešeršovány, uveďte časové údaje o posledním vyhledávání.	
Vyhledávání	Uveďte parametry vyhledávání způsobem, který umožní replikaci postupu (vyhledávací výraz, případné ohraničení hledání apod.).	
Výběr studií	Popište proces výběru studií do přehledu.	
Sběr dat	Popište postup získávání dat ze studií zařazených do přehledu.	
Data	Uveďte seznam sledovaných proměnných, které jsou relevantní pro zodpovězení výzkumné otázky a tyto proměnné definujte (např. použité měřicí nástroje, parametry výzkumného souboru). Popište všechny předpoklady a provedená zjednodušení, které vedly k získání těchto údajů.	
Vyhodnocení kvality výsledků jednotlivých zařazených studií	Pokud bude součástí, popište postup hodnocení kvality.	Rozhodnutí o zahrnutí této položky po dohodě s vedoucím práce.

Syntéza výsledků	Popište použitý postup pro vytvoření syntézy.	Rozhodnutí o zahrnutí této položky po dohodě s vedoucím práce
Dodatečné analýzy	Popište další analytické postupy, pokud byly použity.	
VÝSLEDKY		
Výběr studií	Uveďte: a) počet relevantních výsledků vyhledávání; b) počet studií, které byly posouzeny z hlediska způsobilosti; c) počet studií vyřazovaných v jednotlivých krocích; d) počet studií zahrnutých do přehledu. Uveďte důvody pro vyřazení studií v jednotlivých krocích. Znázorněte tento proces graficky pomocí diagramu.	Diagram zobrazující proces výběru studií (tzv. <i>flow diagram</i>).
Vlastnosti studií	Pro každou studii uveďte sledované charakteristiky, včetně bibliografického odkazu. Doporučuje se použít tabulky.	
Vyhodnocení kvality výsledků zařazených studií	Pokud bude součástí postupu, reflektuje kvalitu jednotlivých studií nebo zvolených aspektů.	
Výsledky jednotlivých studií	Pokud je součástí přehledu, v návaznosti na výzkumné otázky prezentujte výsledky jednotlivých studií.	
Syntéza výsledků	Přehledová stať musí obsahovat syntézu studií nebo jejich výsledků (např. narativní, tabulace, statistickou).	Rozhodnutí o konkrétním zaměření a podobě syntézy po dohodě s vedoucím práce.
Dodatečné analýzy	Pokud byly provedeny, uveďte výsledky dalších analýz.	
DISKUZE		
Diskuze	Interpretujte výsledky v kontextu jiných výzkumů, teorií a literatury a implikací pro budoucí výzkum.	
Reflexe limitů	Diskutujte limity na úrovni studie a jednotlivých výsledků (např. riziko zkreslení) a na úrovni přehledu (např. nebyla získána všechna data, zkreslení při reportování).	
Reflexe přínosu	Reflexe přínosu přehledu pro vývoj oboru a pro ostatní badatele. ¹	viz Mareš (2013: 437)

¹ Mareš, J. (2013). Přehledové studie: jejich typologie, funkce a způsob vytváření. *Pedagogické orientace*, 23(4), 427–457.

Možné cíle systematické přehledové statě

1. Integrovaní dostupných poznatků
2. Zobecnění výsledků vícera studií
3. Vyhodnocení existujících metodologických postupů nebo kvality výsledků dostupných studií
4. Kritická analýza stavu bádání
5. Identifikace a vyhodnocení klíčových teorií a konceptů
6. Statistická sumarizace výsledků několika studií (meta-analýza)

Co není přehledová studie

- Původní výzkumná studie
- Text, který jen popisuje zaměření či obsah několik výzkumů na dané téma
- Soubor recenzí publikací na dané téma
- Soubor nestrukturovaných komentářů k publikacím
- Polemický text zaměřený na slabiny badatelské školy či výzkumné směru
- Text, který má formu po sobě následující a od sebe oddělené popisů studií na dané téma (bez zdůvodnění výběru, struktury, porovnání či souhrnného hodnocení)

Literatura k problematice přehledových statí

Pro získání konkrétnější představy o postupu tvorby přehledové statě lze použít dostupné metodologické příručky, např.:

- Booth, A., Papaioannou, D., Sutton, A. (2016). *Systematic approaches to a successful literature review (Second edition.)*. Los Angeles: Sage.
- Galvan, J. L., Galvan, M. C. (2004). *Writing literature reviews : a guide for students of the social and behavioral sciences*. Glendale, CA: Pyrczak Pub.
- Petticrew, M., Roberts, H. (2006). *Systematic reviews in the social sciences: A practical guide*. Malden, MA ; Oxford: Blackwell Pub..

Dobrým úvodem k problematice je stať: Mareš, J. (2013). Přehledové studie: jejich typologie, funkce a způsob vytváření. *Pedagogické orientace*, 23(4), 427–457.